

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Pavla Molka a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci žalobců: **a) J. I. Š., b) T. S. Š.**, zast. Mgr. Petrem Václavkem, advokátem se sídlem Opletalova 1417/25, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí ministra vnitra ze dne 9. 5. 2023, č. j. MV-57087-3/SO-2023, v řízení o kasační stížnosti žalobců proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 14. 3. 2024, č. j. 10 A 100/2023-43,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Ministerstvo vnitra, odbor všeobecné správy, oddělení státního občanství II (dále jen „správní orgán I. stupně“) rozhodnutím ze dne 23. 2. 2023, č. j. MV-45860-16/VS-2020, nevyhovělo společné žádosti žalobců o udělení státního občanství České republiky, jelikož shledalo, že žalobci nesplnili podmínku dle § 14 odst. 7 zákona č. 186/2013 Sb., o státním občanství České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o státním občanství“). Žalovaný poté rozhodnutím uvedeným v záhlaví zamítl rozklad žalobců proti tomuto rozhodnutí.

[2] Žalobci podali proti rozhodnutí žalovaného žalobu k Městskému soudu v Praze (dále jen „městský soud“), který ji zamítl rozsudkem uvedeným v záhlaví. Neshledal důvodnou námitku, že závěry správních orgánů ohledně neprokázání výše a zdroje příjmů, tedy nesplnění podmínky dle § 14 odst. 7 zákona o státním občanství, se vztahují pouze na žalobkyni. Ačkoliv správní orgány konkrétně polemizují jen s prokázáním finančních zdrojů žalobkyně, jejich závěr se odvíjí od netransparentnosti zdrojů společnosti Tet&Yu s. r. o., jejímiž jednatelem a společníky jsou oba žalobci. Žalobce měl od této společnosti získat zápůjčku, z níž část užil k zaplacení splátky úvěru u Raiffeisenbank a.s., další část měl poskytnout žalobkyni na nákup bytu. Podstata argumentace správních orgánů vychází z toho, že je netransparentní zdroj peněz, které tato společnost použila k peněžním zápůjčkám poskytnutým oběma žalobcům. Z tohoto důvodu se na oba žalobce vztahuje

závěr o nesplnění podmínky uvedené v § 14 odst. 7 zákona o státním občanství. Žádosti žalobců stíhal stejný procesní osud ve společném řízení dle § 140 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“). Podle městského soudu proto nebylo pochybením, že žádost žalobce nebyla vyloučena ze společného řízení k samostatnému projednání.

[3] Městský soud dále dospěl k závěru, že stěžovatelé skutečně neprokázali naplnění podmínky dle § 14 odst. 7 zákona o státním občanství. Jejich tvrzení o původu finančních prostředků na splátku úvěru pro Raiffeisenbank a.s. a na úhradu kupní ceny za byt jsou nevěrohodná a postrádají důkazní oporu. Věrohodnost tvrzení žalobců snižuje kromě rozporů v prokázaných skutečnostech i to, že se jejich tvrzení v průběhu času měnila, až v návaznosti na výtky správního orgánu I. stupně se postupně vyvíjela a celkově trpí nedostatkem důkazů.

[4] Městský soud nesouhlasil s žalobci, že správní orgány měly i bez jejich součinnosti z úřední povinnosti dostatečně zjistit skutkový stav. Povinnost aktivně jednat spočívá v daném řízení na žadateli. Pokud žadatel zůstane nečinný, jde tato nečinnost k jeho tíži. Správní orgán I. stupně v rámci svých výzev umožnil žalobcům, aby prokázali zdroj a výši svých příjmů, a vždy odůvodnil, proč doposud doložené podklady neprokazují splnění podmínky podle § 14 odst. 7 zákona o státním občanství. Žalobci měli ve správním řízení dostatečný prostor k tomu, aby v návaznosti na pochyby správního orgánu I. stupně uplatnili své stanovisko a činili důkazní a jiné procesní návrhy. Žalobci však až v řízení o rozkladu předložili potvrzení Raiffeisenbank a.s. ze dne 13. 3. 2023 o tom, že úvěr poskytnutý touto bankou společností Tet&Yu s. r. o. nebyl vázán na konkrétní účel. Dané potvrzení bylo důkazním návrhem, který byl předložen v rozporu se zásadou koncentrace řízení dle § 82 odst. 4 správního řádu. Toto potvrzení mohli žalobci doložit již v řízení před správním orgánem I. stupně, když například dne 14. 11. 2022 doplnili své vyjádření o výpis z bankovního účtu, na nějž byly poukázány prostředky z úvěru a z něhož mělo vyplývat, že se jedná o úvěr investiční. Žalovaný proto k potvrzení Raiffeisenbank a.s. správně nepřihlédl.

II. Obsah kasační stížnosti žalobců a vyjádření žalovaného

[5] Žalobci (dále jen „stěžovatelé“) napadli rozsudek městského soudu kasační stížností z důvodů podřazených pod § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[6] Městský soud fakticky nahradil odůvodnění správních orgánů. Městský soud měl rozhodnutí žalovaného zrušit, nikoliv jeho odůvodnění doplňovat, natož fakticky vytvořit odůvodnění nové. Stěžovatelé již neměli možnost vyvrátit nyní již konkrétně uvedené pochybnosti, které se objevily v napadeném rozsudku. V žalobě vycházeli ze skutečností uvedených v rozhodnutí žalovaného, prvostupňového orgánu a jeho výzev. Správní orgány nikdy neuvedly konkrétní pochybnosti o splnění podmínky dle § 14 odst. 7 zákona o státním občanství. Stěžovatelé se domnívali, že transparentnost svých příjmů dostatečně vysvětlili v rámci dodatečně doložených podkladů. Pokud by bylo správní rozhodnutí konkrétně odůvodněno, stěžovatelé by mohli předem vyhodnotit možnost předložení relevantních důkazů a vyvrátit úvahy správních orgánů.

pokračování

[7] Rozhodnutí správních orgánů se věnovala pouze stěžovateli. Ačkoliv správní orgány mohly mít pochybnosti o splnění podmínky dle § 14 odst. 7 zákona o státním občanství i ze strany stěžovatele, na tyto pochybnosti stěžovatel řádně reagoval, proto je považoval za vysvětlené. Není důvod se domnívat, že by správní orgány stěžovatele konkrétně nezmínily, pokud by u nich přetrvávala jakákoliv pochybnost ohledně splnění výše uvedené podmínky i z jeho strany. Žalovaný se i ve vyjádření k žalobě vyjadřoval pouze ke splnění dané podmínky ze strany stěžovatelky. Žalovaný tedy neuvedl nic o nesplnění podmínky ze strany stěžovatele a zamítnutí jeho žádosti spojil pouze s tím, že o žádosti obou stěžovatelů vedl společné řízení. Z tohoto důvodu též nebyla otázka splnění podmínky dle § 14 odst. 7 zákona o státním občanství ze strany stěžovatele předmětem žaloby. Městský soud ani zde nemůže doplňovat odůvodnění správních orgánů či vytvářet odůvodnění nové.

[8] Městský soud nevypořádal zásadní námitku, že stěžovatelova věc měla být vyloučena a následně projednána v samostatném řízení. Stěžovatelé sice jako manželé podali společnou žádost o udělení českého státního občanství, o které je zpravidla vedeno společné řízení, nicméně státní občanství představuje naprosto individuální pouto mezi jedincem a státem. Pokud správní orgán při posuzování společné žádosti shledá důvod pro zamítnutí žádosti u jednoho z žadatelů, nemůže bez dalšího zamítnout též žádost druhého žadatele. Smyslem společné žádosti manželů podle § 18 odst. 1 zákona o státním občanství je zajištění hospodárnosti řízení. Žalovaný uvedl, že nebyl povinen vyloučit stěžovatelovu žádost k samostatnému řízení, protože sami stěžovatelé projeví vůli v tom smyslu, že podali společnou žádost, naopak neprojevili vůli, aby byla stěžovatelova žádost vyjmuta ze společného řízení. Toto vyjádření je nesprávné ve skutkové i právní rovině. Ve skutkové rovině je zřejmé, že stěžovatelé svou vůli projeví nejpozději v rozkladu. Po stránce právní je toto vyjádření nesprávné s ohledem na základní zásady správního řízení, konkrétně zásadu vstřícnosti a ochrany dobré víry účastníka řízení. I podle komentářové literatury je nutné tvrdit a prokazovat splnění podmínek pro udělení českého občanství zvláště u každého z manželů.

[9] Městský soud též nevypořádal námitku o nedostatečně zjištěném skutkovém stavu. Správní orgány měly provést výslechy stěžovatelů, které by byly způsobilé skutkový stav náležitě objasnit. Ačkoliv se jedná o řízení o žádosti, správní orgán není zbaven základní povinnosti rozhodovat na základě skutkového stavu, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Nejvyšší správní soud (dále též „NSS“) v rozsudku ze dne 25. 7. 2019, č. j. 1 Azs 181/2018-29, uvedl, že ani případné nesplnění povinnosti účastníka řízení označit důkazy na podporu svých tvrzení nezabývá správní orgán povinností zjistit skutkový stav, o kterém nejsou pochybnosti. Pokud tedy měly správní orgány pochybnosti o tvrzení stěžovatelů, měly povinnost dále zkoumat skutkový stav. Namísto toho se však žalovaný uchýlil k obecným konstatováním, že tvrzení stěžovatelů jsou účelová. Dále s odkazem na zásadu koncentrace řízení nesprávně odmítl jako důkaz potvrzení Raiffeisenbank a.s., které prokazovalo nesprávnost závěru, že úvěr poskytnutý společnosti Tet&Yu s. r. o. byl vázán na konkrétní účel. Žalovaný tak stěžovatelům vytýká, že nepředložili dostatečné důkazy, ale zároveň odmítl přihlídnout k jimi předloženému důkazu.

[10] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti navrhl její zamítnutí. Plně setrval na závěrech vyjádřených v rozhodnutí o rozkladu, v němž srozumitelným způsobem popsal, jaké úvahy vedly správní orgán I. stupně k závěru, že oba stěžovatelé nesplňují podmínku

dle § 14 odst. 7 zákona o státním občanství. Žalovaný částečně přisvědčil námitce, že městský soud rozšířil odůvodnění zamítnutí jejich žádosti, nicméně to dle něj nemá vliv na rozhodnutí ve věci, jelikož za současného skutkového stavu nelze stěžovatelům státní občanství udělit. V průběhu správního řízení bylo jednoznačně prokázáno, že stěžovatelé v období posledních tří let před podáním žádosti zůstali z hlediska svých příjmů netransparentní. Tento závěr byl řádně a přezkoumatelně odůvodněn v rozhodnutí o rozkladu i v rozhodnutí správního orgánu I. stupně.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[11] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal, zda napadený rozsudek netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[12] Kasační stížnost není důvodná.

[13] Dle § 14 odst. 7 zákona o státním občanství platí, že státní občanství České republiky lze udělit žadateli, *který prokáže výši a zdroje svých příjmů, popřípadě splnění oznamovací povinnosti při přeshraničním převozu nebo bezhotovostní převod finančních prostředků z ciziny a že ze svých příjmů v deklarované výši odvádí daň, pokud podle jiného právního předpisu tuto povinnost neplní jiná osoba. Skutečnosti dle předchozí věty je žadatel povinen prokázat za období posledních 3 let předcházejících dni podání žádosti. Tuto podmínku nemusí splnit žadatel, který je ke dni podání žádosti mladší 18 let.*

[14] Před posouzením jednotlivých námitek pokládá NSS za vhodné shrnout skutkové okolnosti případu, které vyplývají ze správního spisu. Stěžovatelé podali dne 22. 1. 2020 společnou žádost o udělení českého státního občanství. Dle § 14 odst. 7 zákona o státním občanství měli tedy povinnost prokázat výši a zdroje svých příjmů za rozhodné období před podáním žádosti, tj. za období od 22. 1. 2017 do 22. 1. 2020. Správní orgán I. stupně je usnesením ze dne 28. 2. 2022, č. j. MV-45860-5/VS-2020, vyzval k doložení dokladů prokazujících zdroje a výši finančních prostředků za období od ledna 2017 do ledna 2020. Současně je vyzval k doložení nákladů na bydlení a dokladů prokazujících vznik a splácení dluhu, který je uveden v katastru nemovitostí u jejich nemovitosti (tj. zástavní právo pro Raiffeisenbank a.s.). Dále uvedl, že stěžovatelé nespecifikovali vznik a splácení hypotečního úvěru. Stěžovatelé na základě této výzvy doložili smlouvu o úvěru s Equa Bank a.s., dále výpisy z bankovních účtů, kupní smlouvu ze dne 7. 7. 2018, kterou stěžovatelka koupila byt, a smlouvu o nájmu tohoto bytu mezi stěžovatelkou a společností Tet&Yu s.r.o. Stěžovatelé také doložili potvrzení o hrubé měsíční mzdě ve výši 15 000 Kč, která jim je vyplácena jako jednatelům společnosti Tet&Yu s. r. o. Doložili rovněž smlouvu o zápůjčce 500 000 Kč mezi společností Tet&Yu s.r.o. a stěžovatelkou ze dne 1. 4. 2018 a výpis z účtu společnosti Tet&Yu s.r.o.

[15] Správní orgán I. stupně ve výzvě ze dne 7. 6. 2022, č. j. MV-45860-9/VS-2020, konstatoval, že mu s ohledem na doložené příjmy není zřejmé, z jakých zdrojů stěžovatelka zaplatila kupní cenu za byt ve výši 1 345 000 Kč. Dále konstatoval, že mimořádná splátka hypotečního úvěru, kterou stěžovatelé uhradili ve výši 2 270 401,66 Kč společnosti Equa bank a.s., a dále mimořádná splátka hypotečního úvěru ve výši 635 633,28 Kč, kterou uhradili společnosti Raiffeisenbank a.s., podstatně převyšovaly jejich deklarované příjmy v roce 2018. Stěžovatelé na základě této výzvy uvedli, že splátku 2 270 401,66 Kč zaplatil

pokračování

stěžovatel z úvěru, který mu poskytla společnost Raiffeisenbank a.s. Splátku ve výši 635 633,28 Kč zaplatil společnosti Raiffeisenbank a.s. ze zápůjčky od společnosti Tet&Yu s.r.o. na základě smlouvy o zápůjčce ze dne 15. 6. 2018 na částku 1 200 000 Kč. Stěžovatelka kupní cenu 1 345 000 Kč k bytu získala zčásti od stěžovatele ze zbývajících peněz dle smlouvy o zápůjčce ve výši 564 000 Kč, další část ve výši 500 000 Kč získala z vlastní smlouvy o zápůjčce sjednané se společností Tet&Yu s.r.o.

[16] Správní orgán I. stupně poté stěžovatelům zaslal oznámení o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí ze dne 23. 8. 2022, č. j. MV-45860-13/VS-2020, ve kterém uvedl, že stěžovatelé nesplňují podmínku dle § 14 odst. 7 zákona o státním občanství. Při srovnání příjmů společnosti Tet&Yu s.r.o. za roky 2016 až 2018 zjistil, že není zřejmé, z jakých zdrojů by tato společnost mohla stěžovatelům jako svým jednatelům poskytnout zápůjčku ve výši 1 700 000 Kč. Dále uvedl, že stěžovatelka neprokázala, z čeho zaplatila část kupní ceny k bytu ve výši 281 000 Kč. Stěžovatelé v reakci na toto poučení zaslali dne 26. 9. 2022 podání, v němž uvedli, že společnost Tet&Yu s.r.o. jim mohla zápůjčku ve výši 1 700 000 Kč poskytnout, jelikož je třeba vycházet z obrátů této společnosti za zdaňovací období, nikoliv ze zisků. Dále v podání ze dne 15. 10. 2022 uvedli, že zdroj zápůjčky vychází z úvěru společnosti Tet&Yu s.r.o. od Raiffeisenbank a.s., částku 281 000 Kč stěžovatelka čerpala z dlouhodobých soukromých úspor. V podání ze dne 8. 11. 2022 poté uvedli, že své vyjádření doplnili o výpis z bankovního účtu, na který byly poukázány prostředky z bankovního úvěru, přičemž se mělo jednat o úvěr investiční.

[17] Správní orgán I. stupně poté rozhodnutím ze dne 23. 2. 2023 žádost stěžovatelů zamítl. Své rozhodnutí odůvodnil tím, že není zřejmé, z jakých finančních zdrojů jim jejich společnost Tet&Yu s. r. o. poskytla zápůjčku a z jakých zdrojů stěžovatelka uhradila kupní cenu bytu.

[18] Vzhledem k tomu, že stěžovatelé uplatnili v kasační stížnosti také důvod podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., zabýval se NSS nejprve tímto důvodem a pro stručnost odkazuje na judikaturu ohledně posouzení toho, jaké vady naplňují tento kasační důvod (viz např. rozsudek NSS ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003-75, č. 133/2004 Sb. NSS). Stěžovatelé spatřují nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku v tom, že městský soud doplnil odůvodnění správních orgánů o nové argumenty. Dalším důvodem nepřezkoumatelnosti má být skutečnost, že se městský soud nevyjádřil k námitce vyloučení žádosti stěžovatele do samostatného řízení. Ke každé z těchto námitek se NSS vyjádří podrobněji níže.

[19] K námitce, že městský soud rozšířil odůvodnění správních orgánů o nové argumenty, NSS uvádí, že městský soud své závěry o nedůvodnosti žaloby stěžovatelů založil na zjištěních správního orgánu I. stupně a žalovaného, která jsou uvedena v prvostupňovém rozhodnutí a rozhodnutí o rozkladu. NSS sice dává stěžovatelům zapravdu, že městský soud v napadeném rozsudku podrobněji rozvedl některé závěry správních orgánů, nicméně i zde stále vycházel z podkladů založených ve správním spise a pouze podrobněji rozepsal, co z nich lze zjistit. Pro danou věc je podstatné, že se městský soud ztotožnil s pochybnostmi správních orgánů ohledně transparentnosti finančních zdrojů stěžovatelů a jejich společnosti Tet&Yu s. r. o. Stěžovatelé nepravdivě uvádějí, že správní orgány vůči nim uvedly pouze obecné výhrady týkající se neprokázání splnění podmínky dle § 14 odst. 7 zákona o státním občanství. Ve skutečnosti správní orgán I. stupně ve svém rozhodnutí uvedl, ohledně jakých konkrétních skutečností měl pochyby (poskytnutí zápůjčky od společnosti Tet&Yu s. r. o.

oběma stěžovatelům a finanční zdroje stěžovatelky použité ke koupi bytu) a čeho se konkrétně týkaly výzvy, které zaslal v průběhu řízení stěžovatelům k doložení transparentnosti jejich finančních zdrojů. Shodné pochyby správní orgán I. stupně uvedl již v oznámení o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí ze dne 23. 8. 2022. Nelze proto tvrdit, že by stěžovatelé až do vydání napadeného rozsudku nevěděli, jaké konkrétní pochybnosti měly správní orgány ohledně prokázání podmínky dle § 14 odst. 7 zákona o státním občanství, a že by se proti konkrétním pochybnostem správních orgánů nemohli dříve bránit. Napadený rozsudek z tohoto důvodu netrpí vadou nepřezkoumatelnosti.

[20] Další námitka nepřezkoumatelnosti směřuje do toho, že se městský soud nevyjádřil k námitce vyloučení žádosti stěžovatele do samostatného řízení. Tato výtku není důvodná, jelikož městský soud v bodě 44 napadeného rozsudku uvedl, že správní orgány nebyly povinny přistoupit k vyloučení některé ze žádostí do samostatného řízení, jelikož vůči oběma stěžovatelům měly shodné pochybnosti o finančních zdrojích od jejich společnosti Tet&Yu s. r. o. Z tohoto důvodu dospěl k závěru, že se závěr o nesplnění podmínky dle § 14 odst. 7 zákona o státním občanství vztahuje na oba stěžovatele. Není proto pravdou, že by se městský soud k této námitce nevyjádřil. Napadený rozsudek tak z tohoto důvodu netrpí vadou nepřezkoumatelnosti.

[21] NSS poté přistoupil k posouzení námitek dle § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. Na úvod připomíná, že stěžovatelé v řízení o udělení státního občanství nemají subjektivní nárok na vyhovění jejich žádosti, nicméně správní orgány mají povinnost vést řádné správní řízení o žádosti splňující zákonem stanovené podmínky (srov. rozsudek NSS ze dne 4. 5. 2006, č. j. 2 As 31/2005-78).

[22] Stěžovatelé ohledně této povinnosti správních orgánů namítají, že se správní orgány nijak nevyjádřily ke splnění podmínky dle § 14 odst. 7 zákona o státním občanství ze strany stěžovatele. K této námitce městský soud v bodě 43 napadeného rozsudku uvedl, že ačkoliv správní orgány konkrétně polemizovaly pouze s prokázáním finančních zdrojů stěžovatelky, jejich závěr se odvíjel od netransparentnosti zdrojů společnosti Tet&Yu s. r. o., ve které jsou oba stěžovatelé jednateli a společníky, pro poskytnutí zápůjčky stěžovateli, což je uvedeno na straně čtvrté prvostupňového rozhodnutí a na straně páté rozhodnutí o rozkladu. Dále uvedl, že stěžovatel měl ze zápůjčky od společnosti Tet&Yu s.r.o. získat částku 1 200 000 Kč, z níž část užil k zaplacení splátky pro Raiffeisenbank a.s., další část měl poskytnout stěžovatelce ke spornému nákupu bytu. Podle správních orgánů byl tedy problematickým zdroj financí společnosti Tet&Yu s.r.o. k peněžním zápůjčkám, které měla poskytnout oběma stěžovatelům.

[23] NSS se s posouzením městského soudu ztotožňuje. Správní orgán I. stupně i žalovaný ve svých rozhodnutích shledali, že se stěžovatelům nepodařilo prokázat, odkud společnost Tet&Yu s. r. o. získala finanční prostředky na vyplacení zápůjčky, ze které měl stěžovatel zaplatit část splátky z úvěru od Raiffeisenbank a. s. NSS shledává vhodným znovu upozornit na skutečnost, že stěžovatelé jsou jednateli a jedinými společníky společnosti Tet&Yu s. r. o., proto se neprokázání finančních zdrojů této společnosti, od které si navíc stěžovatelé půjčovali peníze, týká obou stěžovatelů. Ačkoliv by skutečně bylo vhodnější, pokud by správní orgány ve svých rozhodnutích důsledně odlišily části, ve kterých rozhodovaly o žádosti stěžovatelky, a části, ve které se zabývaly žádostí stěžovatele, podstatné je, že z odůvodnění jejich rozhodnutí je zřejmý i důvod, proč dospěly k závěru o tom, že ani stěžovatel dostatečně neprokázal zdroj svých příjmů. Závěr správních orgánů o neprokázání

pokračování

splnění podmínky dle § 14 odst. 7 zákona o státním občanství se tak vztahoval na oba stěžovatele, a nikoliv jen na stěžovatelku. Daná námitka je proto nedůvodná.

[24] K námitce, že mělo dojít k vyloučení žádosti stěžovatele do samostatného řízení, NSS uvádí, že k takovému postupu má správní orgán přistoupit, pokud by ve společném řízení dle § 140 správního řádu hrozilo nebezpečí újmy některému z účastníků (srov. rozsudek NSS ze dne 24. 6. 2010, č. j. 5 As 73/2009-91). V nynějším případě však došlo k posouzení splnění podmínek dle zákona o státním občanství u obou stěžovatelů, jak bylo uvedeno výše, a nevzniklo žádné nebezpečí újmy, kvůli kterému by správní orgány byly povinny vyloučit stěžovatelovu žádost do samostatného řízení. Správní orgány proto nepochybily, když o žádostech obou stěžovatelů rozhodly jedním rozhodnutím.

[25] Na závěr stěžovatelé namítají, že správní orgány nesplnily svou povinnost zjistit skutkový stav, o kterém nejsou žádné pochybnosti, přičemž tato povinnost se dle nich uplatní i v řízení o žádosti. Dle ustálené judikatury platí, že v řízení o žádosti leží primární břemeno tvrzení a důkazní na žadateli, nikoliv na správním orgánu (viz např. rozsudek NSS ze dne 15. 11. 2017, č. j. 8 Azs 111/2017-36). Jelikož je řízení o žádosti ovládáno dispoziční zásadou, je především v zájmu samotného účastníka, aby správnímu orgánu doložil nejen požadované dokumenty a náležitosti, ale také aby správnímu orgánu sdělil (tvrdil) všechny skutečnosti potřebné k posouzení jeho žádosti (viz přímo k otázce udělení státního občanství rozsudky NSS ze dne 15. 1. 2013, č. j. 8 As 31/2012-76, či ze dne 20. 11. 2019, č. j. 8 As 368/2018-40). I v nynějším řízení tak leželo břemeno tvrzení a důkazní primárně na stěžovatelích.

[26] Ze správního spisu vyplývá, že správní orgán I. stupně stěžovatele dvakrát během řízení vyzval k vysvětlení rozporů, které zjistil z jimi doložených dokumentů. Jednotlivé rozpory, které se správní orgán I. stupně snažil objasnit svými výzvami, byly rozepsány výše. Poté je v rámci oznámení o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí ze dne 23. 8. 2022 seznámil se svým předběžným zamítavým názorem na věc. Stěžovatelé se proto nemohli důvodně domnívat, že v rámci dodatečně doložených dokladů objasnili všechny rozpory. Stěžovatelům se dané rozpory nepodařilo v rámci jejich vyjádření vyvrátit. Z tohoto důvodu správní orgán I. stupně postupoval správně, když jejich žádost zamítl pro nedostatečné prokázání splnění podmínky dle § 14 odst. 7 zákona o státním občanství, přičemž nebyl povinen se bez součinnosti stěžovatelů snažit vyřešit rozpory ohledně jejich příjmů. Stěžovatelé nyní sice požadují, aby byl proveden jejich výslech, nicméně neuvádějí, jaké skutečnosti by z jejich výslechu mohl správní orgán I. stupně zjistit a proč tyto skutečnosti nemohli uvést již ve svých vyjádřeních.

[27] K odkazu na rozsudek č. j. 1 Azs 181/2018-29 je třeba uvést, že v tehdejší věci žalobce jako žadatel o povolení k pobytu tvrdil, že nemohl splnit podmínku pro získání povolení k trvalému pobytu z vážného důvodu, k čemuž doložil své čestné prohlášení, které však správní orgán považoval za nevěrohodné. V nynější věci správní orgán I. stupně řádně zhodnotil dokumenty doložené stěžovateli, z nichž vyvodil, že nevysvětlují, odkud stěžovatelé získali některé své příjmy. Správní orgán I. stupně dal stěžovatelům několik možností, aby svá tvrzení doplnili a tím splnili podmínku dle § 14 odst. 7 zákona o státním občanství. Stěžovatelům se však pochybnosti správního orgánu I. stupně nepodařilo přesvědčivě vyvrátit. Ani tato námitka tak není důvodná.

[28] NSS neshledal důvodnou ani námitku nesprávného postupu žalovaného, který odmítl s odkazem na zásadu koncentrace řízení potvrzení Raiffeisenbank a.s., které mělo prokázat nesprávnost závěru správního orgánu I. stupně o tom, že úvěr poskytnutý touto bankou byl poskytnut pro konkrétní účel. Dle ustálené judikatury je zásada koncentrace řízení v řízeních o žádosti zcela namístě (srov. např. rozsudek NSS ze dne 4. 11. 2009, č. j. 2 As 17/2009-60, nebo nověji rozsudek ze dne 24. 1. 2024, č. j. 7 Azs 284/2023-35, bod 13). Tato zásada se uplatní i v řízení o žádosti o udělení státního občanství (srov. výše zmíněný rozsudek č. j. 8 As 368/2018-40, bod 24).

[29] NSS souhlasí s městským soudem, že dané potvrzení bylo novým důkazem, ke kterému by žalovaný musel dle § 82 odst. 4 správního řádu přihlédnout pouze, pokud jej stěžovatelé nemohli uplatnit dříve. Stěžovatelům však nic nebránilo si dané potvrzení vyžádat a doložit jej správnímu orgánu I. stupně, který v průběhu prvostupňového řízení zjišťoval jejich finanční situaci. Stěžovatelé v kasační stížnosti ani nenamítají, že by zde snad existovala nějaká objektivní překážka dřívějšímu předložení tohoto potvrzení. Namítají-li, že jim žalovaný kaskovsky vytýká, že neunesli břemeno důkazů, ale jejich důkazy odmítá, je třeba připomenout, že bylo na stěžovatelích, aby své příjmy a finanční zdroje řádně doložili již správnímu orgánu I. stupně. To však neučinili, namísto toho předkládali tvrzení a důkazy, z nichž ale vysvítaly spíše nové rozpory ohledně zdrojů financování jejich koupě nemovitosti. V řízení o rozkladu poté mohli dokládat pouze skutečnosti, které nemohli doložit v prvostupňovém řízení. Žalovaný tak postupoval správně, když nepřihlédl k potvrzení Raiffeisenbank a.s. o bezúčelovosti poskytnutého úvěru.

IV. Závěr a náklady řízení

[30] Z výše uvedeného vyplývá, že napadený rozsudek městského soudu není nezákonný z důvodů namítaných v kasační stížnosti. Proto NSS kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl podle § 110 odst. 1 s. ř. s.

[31] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1, větu první, ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatelé ve věci neměli úspěch, proto nemají právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný měl ve věci plný úspěch, avšak jemu žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly, a proto mu je soud nepřiznává.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. srpna 2024

JUDr. Pavel Molek
předseda senátu